VEILIGHEIDSREGIO
IJsselland

Samen werken aan veiligheid

Veiligheidsregio IJsselland
Postbus 1453
8001 BL Zwolle

Aan de colleges en gemeenteraden van
de deelnemende gemeenten bij
Veiligheidsregio IJsselland

Datum:	16 oktober 2023, Zwolle
Kenmerk:	V23.001502
Doorkiesnummer:	0881197922
Onderwerp:	Wijziging gemeenschappelijke regeling

Geacht college en geachte gemeenteraad,

Versterking van de positie en betrokkenheid van gemeenteraden bij samenwerkingsverbanden van gemeenten. Dat is het doel van nieuwe wettelijke regels over gemeenschappelijke regelingen.

Om dat doel goed voor het voetlicht te brengen ontving u daarover in 2022 en 2023 een aantal keren notities van de griffiers kring IJsselland en de bestuurssecretarissen van vier gemeenschappelijke regelingen in IJsselland. Op 21 april organiseerden zij een werkconferentie om samen met raads- en (voor de Omgevingsdienst ook) statenleden de nieuwe wettelijke mogelijkheden te verkennen. Dit was een goed bezochte regionale bijeenkomst waarbij raads- en statenleden de nieuwe wettelijke mogelijkheden samen hebben verkend. Ook was er ruimte voor een gezamenlijk gesprek over opvattingen en wensen van raads- en statenleden met betrekking tot de nieuwe Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr).

Belangrijk voor het algemeen bestuur van Veiligheidsregio IJsselland (VRIJ) is een goede invulling van de nieuwe wettelijke mogelijkheden om de positie van de gemeenteraden te versterken. Het heeft zich bij die invulling laten leiden door de uitkomsten van de werkconferentie op 21 april 2023. De samenwerking en afstemming met GGD IJsselland, Omgevingsdienst IJsselland en Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland was aanleiding om hun voorstellen op dit onderdeel onderling zoveel mogelijk af te stemmen.

De laatste wijziging van de GR VRIJ dateert van 2017. Veiligheidsregio IJsselland onderzocht welke andere wijzigingen nodig zijn om de regeling up-to-date te maken. Het algemeen bestuur maakt van de gelegenheid gebruik om ook daarvoor een aantal wijzigingsvoorstellen aan te bieden.

De wijzigingsvoorstellen hebben we opgenomen en toegelicht/onderbouwd in de volgende bijlagen:

1. Een voorzet voor een notitie voor uw college en gemeenteraad over de beoogde wijzigingen van de GR VRIJ (bijlage 1).
   De voorzet gaat in op de aanleiding(en), hoofdpunten van de voorgestelde wijzigingen; de samenwerking van vier GR-en in IJsselland bij de vertaling van de nieuwe regels over de positie van de gemeenteraden, de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de betrokken besturen (gemeenteraad, college, algemeen bestuur Veiligheidsregio IJsselland);

2. Een notitie met de voorgestelde wijzigingen in de gemeenschappelijke regeling VRIJ en een toelichting/onderbouwing per artikel (bijlagen 2 en 3). Bijlage 2 gaat over de wijzigingsvoorstellen om de positie van de gemeenteraden te versterken. Bijlage 3 betreft de wijzigingsvoorstellen om de GR VRIJ up-to-date te maken.

3. Het concept voor de nieuwe GR VRIJ, waarin de voorgestelde wijzigingen geel gearceerd zijn opgenomen (bijlage 4).

De wetgever heeft bepaald, dat gemeenten en samenwerkingsverbanden de GR-en moeten aanpassen voor 1 juli 2024. Voor onze regio brengt dat de volgende planning mee:

- Toezending van de voorgestelde wijzigingen aan de colleges en aan de gemeenteraden: rond 16 oktober 2023. De toezending aan de gemeenteraden gebeurt om de colleges te ondersteunen, want zij moeten de voorstellen gedurende acht weken om een zienswijze aan de gemeenteraden voorleggen. Hierna maken we duidelijk waarom we graag een reactie ontvangen voor 1 januari 2024.

- Bespreking van reacties en zienswijzen en van eventuele aanpassingen in de conceptregeling: februari-maart 2024. Daarna toezending aan de colleges en gemeenteraden voor goedkeuring. De termijn daarvoor bedraag maximaal 13 weken.

- Na de goedkeuring kunnen de colleges de GR-en vaststellen. Elk algemeen bestuur moet uiterlijk in juni 2024 een besluit nemen om te constateren, dat is voldaan aan de vereiste meerderheid van de deelnemende gemeenten. De GR-en zorgen aansluitend voor de verplichte bekendmaking in het kader van de Wet elektronische publicaties (Wep), die is vereist voor inwerking treden van de gewijzigde regeling.

Het complexe en omvangrijke afstemmings- en besluitvormingstraject maakt het op dit moment onzeker of het gaat lukken om het hele traject af te ronden en de gewijzigde gemeenschappelijke regeling te publiceren vóór 1 juli 2024. We zetten ons in om aan deze termijn te voldoen. Met de besturen van de andere GR-en in IJsselland hebben we afgesproken dat kwaliteit en zorgvuldigheid in dit bestuurlijk omvangrijke traject belangrijker zijn dat het halen van de tijdnorm.

In verband hiermee verzoeken wij u deze voorstellen in behandeling te nemen. Met het oog op de volgende stappen is het van belang dat we uiterlijk 1 januari 2024 eventuele reacties van de colleges vernemen, alsmede bericht of de gemeenteraad aanleiding ziet om een

zienswijze in te dienen en, zo ja, wat die zienswijze inhoudt. De genoemde datum is afgestemd met de griffiers.

Het algemeen bestuur van Veiligheidsregio IJsselland,

drs. A.H. Schreuders, secretaris

drs. P.H. Snijders, voorzitter

Bijlage 1: Voorzet voor de colleges en de gemeenteraden

Onderwerp: versterking positie gemeenteraden; wijziging gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland

Conceptvoorstel aan de colleges
Voorgesteld wordt:
1. De voorstellen van het algemeen bestuur van Veiligheidsregio IJsselland tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland toe te sturen aan de gemeenteraad. Deze heeft acht weken gelegenheid om een zienswijze bij het college in te dienen op de voorgestelde wijzigingen.
2. De veiligheidsregio op de hoogte te stellen van eventuele zienswijze(n) van de gemeenteraad en/of reactie(s) van het college zodat daarover in samenhang met reacties van andere gemeenten een afgewogen advies geven kan worden door de veiligheidsregio.

Conceptvoorstel aan de gemeenteraden
Voorgesteld wordt:
1. Het college te laten weten of, en zo ja welke, zienswijze wordt ingebracht op de voorstellen van het algemeen bestuur van Veiligheidsregio IJsselland tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling VRIJ. De gemeenteraad heeft daarvoor een termijn van acht weken.
2. Het college ook zo spoedig mogelijk op de hoogte te stellen indien u als gemeenteraad geen aanleiding ziet om een zienswijze in te dienen.

Aanleiding
Het algemeen bestuur van Veiligheidsregio IJsselland (VRIJ) zond een voorstel toe tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling (een soort statuten) van het samenwerkingsverband (bijlage 1: brief van VRIJ). Deze gemeenschappelijke regeling bevat de hoofdafspraken tussen de deelnemende gemeenten over onder meer de taken, die de veiligheidsregio voor hen uitvoert, de inrichting en samenstelling van het bestuur, de (programma)begroting en de jaarstukken, de verantwoording van die besturen en bestuursleden aan de gemeenten.

In deze oplegnotitie en de bijlagen gaan wij in op
1. de aanleiding(en) voor het voorstel van het algemeen bestuur van Veiligheidsregio IJsselland;
2. de hoofdpunten van en argumenten voor de voorgestelde wijzigingen;
3. de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de betrokken besturen (gemeenteraad, college, algemeen bestuur VRIJ);
4. de procesplanning tot 1 juli 2024.

Bij 1: Aanleiding(en) voor het voorstel van het algemeen bestuur van Veiligheidsregio IJsselland

Versterking betrokkenheid van gemeenteraden en -raadsleden
Ruim 75 procent van de gemeenten vindt regionale bestuursvormen belangrijk voor onder meer het behalen van bepaalde doelstellingen, het vergroten van de bestuurlijke slagkracht en/of het uitvoeren van bedrijfsvoeringstaken. Dat bleek de afgelopen jaren uit verschillende onderzoeken. De keerzijde is dat de gemeenteraad als lokale volksvertegenwoordiging meer op afstand komt te staan. Volksvertegenwoordigers (gemeenteraden en raadsleden) ervaren vaak een te grote afstand tot gemeenschappelijke regelingen. Gevolg is dat de democratische grondslag van dergelijke regelingen onder druk komt te staan.

Dit maakt het volgens de wetgever noodzakelijk om de betrokkenheid van gemeenteraden en raadsleden bij het bestuur van samenwerkingsverbanden te verbeteren. Met name om hen in staat te stellen beter invulling te kunnen geven aan hun rol als het gaat om samenwerkingsverbanden richting de colleges van de gemeenten en/of het bestuur van een gemeenschappelijke regeling.

De wetgever nam een aantal mogelijkheden tot versterking op in de Wet gemeenschappelijke regelingen. Deze wetswijziging trad in werking op 1 juli 2022. De gemeenten en GR-besturen hebben twee jaar gelegenheid (tot 1 juli 2024) om hun regeling aan te passen. Bij bepaalde onderwerpen koos de wetgever voor mogelijkheden die ruimte laten voor afwegingen per gemeenschappelijke regeling en daardoor voor maatwerk.

Up-to-date maken van de gemeenschappelijke regeling VRIJ
De laatste wijziging van de GR VRIJ dateert van 2017. Veiligheidsregio IJsselland onderzocht welke andere wijzigingen nodig zijn om de regeling up-to-date te maken. Dit heeft geleid tot een aantal wijzigingsvoorstellen, die bij punt 2 en in bijlage 3 zijn opgenomen.

Bij 2: Hoofdpunten van de voorgestelde wijzigingen

Versterking betrokkenheid van gemeenteraden en -raadsleden

Belangrijk voor het algemeen bestuur van de veiligheidsregio is een goede invulling van de nieuwe wettelijke mogelijkheden om de positie van de gemeenteraden te versterken. Een groot deel van de voorgestelde wijzigingen is daarop gericht.

Voor die invulling heeft het algemeen bestuur zich laten leiden door de uitkomsten van de werkconferentie op 21 april 2023. Deze werkconferentie was een initiatief van de griffiers kring IJsselland en de directie/bestuurssecretarissen van de gemeenschappelijke regelingen waaraan alle gemeenten in IJsselland deelnemen (Veiligheidsregio IJsselland, GGD IJsselland, Omgevingsdienst IJsselland, Regionaal Serviceteam Jeugd IJsselland). Doel van de conferentie was om samen met raads- en (voor de Omgevingsdienst ook) statenleden de nieuwe wettelijke mogelijkheden te verkennen. Ook om een beeld te krijgen van wensen, die leven bij raads- en statenleden.

De samenwerking bij de werkconferentie was voor de genoemde GR-en in IJsselland reden om hun voorstellen op dit onderdeel onderling zoveel mogelijk af te stemmen. Resultaat zijn eensluidende voorstellen over:

Gemeenschappelijke (raads-) adviescommissie

Conceptvoorstel is om samen met afgevaardigden van raden en colleges verkennen op welke manier(en) de betrokkenheid van raden bij de GR-en in IJsselland gestructureerd vorm en inhoud kan worden gegeven, zonder een regionale adviescommissie in te stellen, zoals de wet die noemt.

Zienswijzeprocedure begroting
De ontwerpbegroting toezenden aan de gemeenteraden op een zodanig moment, dat de zienswijzetermijn voor het zomerreces kan worden afgerond.

Overige zienswijzen
Veiligheidsregio IJsselland moet op grond van verschillende wettelijke regels zestien voorgenomen besluiten/documenten al voorleggen/toesturen aan de gemeenteraden. Dat brengt de veiligheidsregio tot het voorstel om daar nu geen andere voorgenomen besluiten aan toe te voegen. Wel wordt opgenomen, dat het algemeen bestuur andere voorgenomen besluiten om een zienswijze kan voorleggen aan de gemeenteraden.

Inspraak (participatie)
Mogelijk maken, dat ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden
1. een verzoekschrift kunnen indienen bij het dagelijks bestuur;
2. in een openbare vergadering van het algemeen bestuur het woord voeren over onderwerpen die geagendeerd zijn.

Evaluatie
Evaluatie van de regeling of één of meer onderdelen te koppelen aan een besluit van het algemeen bestuur. Bijvoorbeeld als meerdere deelnemers daarom verzoeken. Het dagelijks bestuur zal dan een evaluatievoorstel aan de deelnemende colleges voorleggen.

Actieve informatieplicht
Opdracht aan het algemeen bestuur, dagelijks bestuur en de voorzitter om de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen te geven die zij nodig hebben voor de uitoefening van hun taken. Deze inlichtingen worden schriftelijk of digitaal verstrekt.

Uittreding
Wijziging van de regels voor uittreding op basis van de volgende hoofdpunten:
1. een gemeente kan (bij GGD en VRIJ) een proces tot uittreding alleen in gang zetten als de wettelijke aanwijzing en indeling van verplicht deelnemende gemeenten is gewijzigd;
2. na ontvangst van een voornemen tot uittreding
   a. laat het dagelijks bestuur een inventarisatie uitvoeren van o.a. de gevolgen van de uittreding, de wijze waarop met deze gevolgen kan of moet worden omgegaan en de voorwaarden voor uittreding. De uitkomsten vormen de basis voor een concept-uittredingsplan.
   b. wijst het algemeen bestuur een onafhankelijke adviseur aan, die in opdracht van het dagelijks bestuur een concept-uittredingsplan voorbereidt.
3. het uittredingsplan bevat de financiële, juridische, personele en organisatorische consequenties, die gedurende een periode van vijf jaren het directe gevolg van de uittreding zijn. Het noemt de financiële verplichtingen (o.a. de te betalen uittreedsom) voor de uittredende gemeente. Aangegeven moet worden hoe de uittreedsom zo laag mogelijk gehouden kan worden, bijvoorbeeld door overname van personeel, activa en

contracten. Ook de financiële gevolgen voor de andere gemeenten worden in beeld gebracht.

4. uitgangspunten voor uittreding:
   a. de uittredende gemeente draagt alle kosten, onder aftrek van eventuele baten, die gedurende 5 jaren het rechtstreekse gevolg zijn van de uittreding;
   b. de kosten voor de werkzaamheden aan het uittredingsplan komen voor rekening van het college dat voornemens is uit te treden;
5. het concept-uittredingsplan wordt om een reactie voorgelegd aan de gemeente, die wil uittreden. Na ontvangst daarvan stelt het algemeen bestuur het uittredingsplan vast.
6. nadat het uittredingsplan is vastgesteld neemt de betrokken gemeente een definitief besluit over uittreding. Na een opzegtermijn van 1 jaar gaat de uittreding in op 1 januari van het volgende kalenderjaar. De financiële verplichtingen gaan dan ook in.

Bijlage 2 geeft u meer informatie over en toelichting op (de onderbouwing van) de voorstellen voor een goede invulling van de nieuwe wettelijke mogelijkheden om de positie van de gemeenteraden te versterken. De juridische verwoording en aanpassingen van de regeling zijn te vinden in het bijgevoegde concept van de gemeenschappelijke regeling VRIJ 2024.

Up-to-date maken van de gemeenschappelijke regeling VRIJ

Het is nodig om de gemeenschappelijke regeling van VRIJ up-to-date te maken in verband met veranderingen in wettelijke regels en om tegemoet te komen aan behoeften van de gemeenten. Als hoofdpunten noemen we:

Andere taken en bevoegdheden van VRIJ
Het aanpassen van de taken op het gebied van bevolkingszorg om te voldoen aan landelijke afspraken en wetgeving. Het op verzoek adviseren van gemeenten over veiligheid van evenementen toevoegen. Dit gebeurt al jaren en voorstel is om dat nu op te nemen.

Ambtelijke organisatie
Aanpassing van enkele regels zodat ze ook kunnen gelden ingeval de Wnra van toepassing mocht gaan worden. Een bepaling over instructies voor bepaalde functies is niet meer nodig. De veiligheidsregio beschikt nu over uitgebreide functieprofielen, ook voor de bedoelde functies.

Begrotingswijzigingen
In de praktijk geven de door Veiligheidsregio IJsselland voorgelegde begrotingswijzingen nauwelijks aanleiding om een zienswijze in te dienen. Toch geeft behandeling ervan de gemeenten en de GR-en veel werk. Doel is om deze hoeveelheid werk te beperken. Dat mag en kan door in de GR op te nemen, dat besluiten tot wijziging van de begroting, die niet leiden tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage, niet om een zienswijze voorgelegd hoeven te worden aan de raden. Uitgangspunt daarbij is, dat de dienstverlening en uitvoering van taken op koers blijven. Belangrijke begrotingswijzigingen blijven altijd voorgelegd worden.

Rekeningresultaat
In de GR VRIJ staan nu geen afspraken over de besluitvorming over het rekeningresultaat, dat wordt bepaald bij vaststelling van de jaarrekening. De financiële verordening van de

veiligheidsregio geeft aan, dat het dagelijks bestuur de jaarstukken en het bestemmingsvoorstel van het rekeningresultaat ter vaststelling voorlegt aan het algemeen bestuur. Deze bepaling beoogt de bestaande praktijk met de besluitvorming van het algemeen bestuur over het rekeningresultaat vast te leggen.

Naast de genoemde inhoudelijke aanpassingen wordt een aantal technische en/of tekstuele verbeteringen/actualiseringen voorgesteld. Deze vindt u in bijlage 3, naast de informatie over (de onderbouwing van) de inhoudelijke voorstellen. De juridische verwoording en aanpassingen van de regeling zijn te vinden in het bijgevoegde concept van de gemeenschappelijke regeling VRIJ 2024.

Bij 3: de verantwoordelijkheidsverdeling tussen de betrokken besturen (gemeenteraad, college, algemeen bestuur VRIJ)

Colleges
Overeenkomstig de Wet veiligheidsregio's hebben de colleges van burgemeester en wethouders de Veiligheidsregio IJsselland opgericht en gemeenschappelijke regeling VRIJ vastgesteld. De colleges besluiten ook tot wijziging van de GR VRIJ.

De gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen geeft aan dat de colleges:
1. eerst de wijzigingen van de regeling in ontwerp toezenden aan de raden van de gemeenten. De raden hebben acht weken gelegenheid om een zienswijze in te dienen op de voorgestelde wijzigingen.
2. Na behandeling van eventuele zienswijzen een voorlopig besluit nemen over ontwerpwijzigingen in de regeling en vervolgens toestemming vragen aan de gemeenteraad voor het wijzigen van de regeling.

Na verkregen goedkeuring van de gemeenteraad kan het college de wijzigingen in de regeling vaststellen.

Gemeenteraden
De toezending van het eerste ontwerp van de regeling is nieuw voor de gemeenteraden. De wetgever heeft deze stap toegevoegd om de betrokkenheid van de gemeenteraden te vergroten. Zij hebben acht weken de tijd om een zienswijze in te dienen bij het college.

Indien de raden geen aanleiding zien om van deze mogelijkheid gebruik te maken, dienen zij het college hier zo spoedig mogelijk van op de hoogte te stellen, zodat de besluitvorming niet onnodig vertraagd wordt.

Wanneer het college, mede op basis van een eventuele zienswijze, een voorlopig besluit heeft genomen moet het toestemming vragen aan de gemeenteraad voor het wijzigen van de regeling. De gemeenteraad heeft dertien weken om te beslissen over goedkeuring. Dit is een maximumtermijn, een goedkeuringsbesluit mag ook sneller worden genomen. De raad kan de toestemming alleen onthouden wegens strijd met het recht, of strijd met het algemeen belang.

Algemeen bestuur Veiligheidsregio IJsselland

Wijziging van de GR VRIJ vereist besluitvorming in alle colleges en gemeenteraden. Om dit proces te coördineren hebben de colleges, met goedkeuring van de gemeenteraden, in de GR VRIJ de volgende afspraken opgenomen:

1. Zowel het algemeen bestuur, op voorstel van het dagelijks bestuur, als de colleges van tenminste vier deelnemende gemeenten kunnen met redenen omklede voorstellen aan alle gemeenten doen tot wijziging van de regeling.
2. Een wijziging van de regeling is tot stand gekomen wanneer ter vergadering van het algemeen bestuur blijkt dat de colleges van ten minste tweederde van de deelnemende gemeenten tot de wijziging hebben besloten.

Nu de aanleidingen voor de voorgestelde wijzigingen van de GR VRIJ zowel voortvloeien uit nieuwe regels in de Wet gemeenschappelijke regelingen, als uit de behoefte om de regeling up-to-date te maken doet het algemeen bestuur voorstellen aan de deelnemende gemeenten tot wijziging van de regeling.

In het verlengde daarvan stelt VRIJ het op prijs om eventuele vragen en/of zienswijzen te ontvangen om daar advies over te geven om collectief tot een goede afweging te komen.

Nadat de colleges, met goedkeuring van de gemeenteraden, de wijzigingen hebben vastgesteld, kan het algemeen bestuur een besluit nemen om te constateren, dat is voldaan aan de vereiste meerderheid van ten minste tweederde van de deelnemende gemeenten.

Bij 4: de procesplanning tot 1 juli 2024

GGD, OD, RSJ en VRIJ hebben hun voorstellen tot wijziging van de GR-en gezamenlijk aangeboden en gevraagd om een reactie voor 1 januari 2024.

Na de behandeling van eventuele zienswijzen moeten de ontwerp GR-en nog een keer ter goedkeuring aan de gemeenteraden worden voorgelegd. De wet geeft daarvoor een termijn van maximaal dertien weken.

De nieuwe stappen en langere termijnen zijn nodig voor kwaliteit en zorgvuldigheid van het proces. In dit bestuurlijk omvangrijke traject willen we voorkeur geven aan kwaliteit en zorgvuldigheid van het proces boven het enkel koersen op de tijdnorm van 1 juli 2024.

Dit leidt tot de volgende planning:

- Bespreking eventuele zienswijzen en eventueel aangepaste conceptregelingen: februari-maart 2024. Daarna toezending aan de colleges en gemeenteraden voor goedkeuring. De termijn daarvoor bedraag maximaal dertien weken.

- Na de goedkeuring kunnen de Colleges de GR-en vaststellen. Gevolgd door bekendmaking in het kader van de Wet elektronische publicaties (Wep).

Bijlage 2: Hoofdpunten en argumenten voor wijzigingsvoorstellen om de positie van de gemeenteraden te versterken

Gemeenschappelijke raadsadviescommissie
Conceptvoorstel is om de betrokkenheid van gemeenteraden bij de GR-en gestructureerd vorm en inhoud te geven op een nader te onderzoeken manier, zonder een regionale adviescommissie in te stellen, zoals de wet die noemt. Dat hoeft niet in de GR te worden vastgelegd.

Toelichting
Voor gemeenteraden bestaat de nieuwe mogelijkheid om initiatief te nemen tot een adviescommissie waarin raadsleden zitting hebben. Zo'n commissie wordt ingesteld door het algemeen bestuur van een openbaar lichaam op een unaniem voorstel van alle betrokken raden.

In de beide gespreksronden tijdens de werkconferentie werden diverse kanttekeningen geplaatst bij de mogelijkheid van een formele adviescommissie. Dit leidde bij de raads- en statenleden tot weinig/geen behoefte aan een commissie, zoals de wet die mogelijk maakt.

Naar voren kwam, dat de genoemde kanttekeningen voor een belangrijk deel ondervangen zouden kunnen worden door de betrokkenheid van raadsleden te verbeteren met informele overlegvarianten. Er is wel behoefte (zowel aan de kant van de raden als van de GR-en) om met elkaar in gesprek te gaan over nader te bepalen onderwerpen.

Zienswijzeprocedure begroting
Voor de ontwerpbegroting van een GR geldt al een zienswijzeprocedure, waarvan nu de termijn wordt verlengd van acht naar twaalf weken. Dit om de raden meer tijd te geven om de begroting te beoordelen.

Afhankelijk van het moment van toezending van de ontwerpbegroting aan de gemeenteraden zal de zienswijzetermijn eindigen voor of in het zomerreces. Tijdens de werkconferentie ging voorkeur uit naar afronding van de zienswijzetermijn voor het zomerreces.

Voor de GR-en houdt dit in om de ontwerpbegroting toe te zenden aan de gemeenteraden op een zodanig moment, dat de zienswijzetermijn voor het zomerreces kan worden afgerond. In de GR van VRIJ was al opgenomen, dat de ontwerpbegroting voor 1 april wordt toegezonden aan de raden. Dit blijft zo.

In de praktijk betekent dit, dat de ontwerpbegroting beschikbaar is voor de gemeenten bij de opstelling en behandeling van hun voorjaarsnota. Aantekening hierbij is dat af en toe als de zomervakantie van de scholen vroeg begint, zich de situatie kan voordoen dat de GR-begroting pas na de vakantie kan worden vastgesteld.

Artikel 12: Werkwijze algemeen bestuur
Conceptvoorstel is om aan dit artikel toe te voegen:
1. het algemeen bestuur kan andere voorgenomen besluiten dan die waarvoor de wet of deze regeling dat voorschrijft om een zienswijze voorleggen aan de gemeenteraden. Het

dagelijks bestuur biedt de raden dan een termijn van minimaal acht weken voor het naar voren brengen van een zienswijze.
2. tegelijkertijd met de toezending van het definitieve bestuursvoorstel stelt het dagelijks bestuur de raden van de gemeenten schriftelijk en gemotiveerd in kennis van het oordeel over de zienswijzen alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Toelichting
In de gemeenschappelijke regeling moeten afspraken worden gemaakt over voorgenomen besluiten, waarop het bestuur van de regeling een zienswijze aan de raden vraagt. Het staat de deelnemers vrij om af te spreken dat geen voorgenomen besluiten vatbaar zijn voor het geven van een zienswijze door de raden.

Tijdens de werkconferentie kwam naar voren, dat het indienen van zienswijzen zinvol kan zijn als het gaat om voorgenomen besluiten over:
- meerjarenbeleid/plannen, belangrijke beleidswijzigingen en/of financieel effect;
- strategische keuzes of grote financiële keuzes.

In deze gevallen is het van belang om de zienswijzetermijn in overleg af te spreken.

Veiligheidsregio IJsselland moet op grond van verschillende wettelijke regels tenminste zestien voorgenomen besluiten/documenten al voorleggen/toesturen aan de gemeenteraden. De voorbeelden, genoemd tijdens de werkconferentie, maken daar onderdeel van uit.

Dat brengt de veiligheidsregio tot het voorstel om daar nu geen andere voorgenomen besluiten aan toe te voegen. Wel wordt opgenomen, dat het algemeen bestuur andere voorgenomen besluiten om een zienswijze kan voorleggen aan de gemeenteraden.

<u>Nieuw artikel 18a: Participatie</u>
Conceptvoorstel is om op te nemen, dat ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden
1. een verzoekschrift kunnen indienen bij het dagelijks bestuur;
2. in een openbare vergadering van het algemeen bestuur het woord kunnen voeren over onderwerpen die geagendeerd zijn.

Toelichting
De wet verlangt een afspraak over participatie. De gedachte is, dat inwoners ook bij gemeenschappelijke regelingen in de gelegenheid moeten worden gesteld om hun mening over beleid of de uitvoering daarvan op een eenduidige wijze kenbaar te maken. Net zoals dat bij gemeenten gebeurt, waar inwoners bijvoorbeeld bij hun gemeenteraad vaak laagdrempelig een petitie kunnen aanbieden of kunnen inspreken bij een commissie- en/of raadsvergadering.

Tijdens de werkconferentie was er voorzichtigheid/twijfel over de wenselijkheid van invulling van (formele) participatie via de GR-en. Want dat zou komen naast de participatieactiviteiten van de gemeenten. Een suggestie was om te kiezen voor lichte vormen.

Als lichte vormen gelden, dat ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden

1. een verzoekschrift kunnen indienen bij het dagelijks bestuur;
2. in een openbare vergadering van het algemeen bestuur het woord kunnen voeren over onderwerpen die geagendeerd zijn.

Ingeval gemeenten daar behoefte aan hebben kan de gemeenschappelijke regeling bij vraagstukken op haar werkterrein deelnemen aan gemeentelijke participatie-initiatieven.

Nieuw artikel 18b: Evaluatie
Conceptvoorstel is om op te nemen, dat het algemeen bestuur kan besluiten om de regeling of één of meer onderdelen daarvan te evalueren. Bijvoorbeeld als meerdere deelnemers daarom verzoeken. Het dagelijks bestuur zal dan een evaluatievoorstel aan de deelnemende colleges voorleggen.

Toelichting
In de GR moeten afspraken worden opgenomen over het evalueren van de gemeenschappelijke regeling. Dat kan ook de afspraak zijn, dat evaluatie niet nodig is. Indien behoefte bestaat aan periodieke evaluatie kunnen de deelnemers daar zelf invulling aan geven. Er zijn geen wettelijke voorschriften voor de inhoud van evaluatie.

De werkconferentie leverde geen duidelijke uitspraken op dat beslist behoefte bestaat aan periodieke evaluatie bij de vier GR-en. Bij Veiligheidsregio IJsselland speelt ook een rol, dat specifieke wetgeving voor de veiligheidsregio al verplicht tot het periodiek uitvoeren van bepaalde evaluatie- en beoordelingstrajecten.

Nieuw artikel 28a: Actieve informatieverstrekking
Conceptvoorstel is om op te nemen, dat het algemeen bestuur, dagelijks bestuur en de voorzitter de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen geven die zij nodig hebben voor de uitoefening van hun taken. Deze inlichtingen worden schriftelijk of digitaal verstrekt.

Toelichting
Er moeten afspraken worden gemaakt over de wijze, waarop de gemeenschappelijke regeling inhoud gaat geven aan de actieve informatieplicht: het uit eigen beweging informatie verschaffen aan de raden.

De gespreksrondes tijdens de werkconferentie maakten duidelijk, dat de gemeenteraden goed zijn aangehaakt als het gaat om informatie, die gemeenten van de GR-en ontvangen. Als aandachtspunten werden genoemd het juiste moment van verstrekken informatie en duiding daarvan. Ook was er behoefte, dat van te voren bekend is welke informatie de raden wanneer kunnen verwachten.

Het voorstel betreft een opdracht aan het algemeen bestuur, dagelijks bestuur en de voorzitter om de raden actief informatie te geven. In het kader van die opdracht kunnen zij van te voren bekend maken welke informatie de raden wanneer kunnen verwachten en de duiding daarvan.

Artikel 37: Uittreding

Conceptvoorstel is om de regels voor uittreding in artikel 37 te wijzigen op basis van de volgende hoofdpunten:

1. een gemeente kan een proces tot uittreding alleen in gang zetten als de wettelijke aanwijzing en indeling van verplicht deelnemende gemeenten is gewijzigd;
2. na ontvangst van een voornemen tot uittreding
   a. laat het dagelijks bestuur een inventarisatie uitvoeren van o.a. de gevolgen van de uittreding, de wijze waarop met deze gevolgen kan of moet worden omgegaan en de voorwaarden voor uittreding. De uitkomsten vormen de basis voor een concept-uittredingsplan.
   b. wijst het algemeen bestuur een onafhankelijke adviseur aan, die in opdracht van het dagelijks bestuur een concept-uittredingsplan voorbereidt.
3. het uittredingsplan bevat de financiële, juridische, personele en organisatorische consequenties, die gedurende een periode van vijf jaren het directe gevolg van de uittreding zijn. Het noemt de financiële verplichtingen (o.a. de te betalen uittreedsom) voor de uittredende gemeente. Aangegeven moet worden hoe de uittreedsom zo laag mogelijk gehouden kan worden, bijvoorbeeld door overname van personeel, activa en contracten. Ook de financiële gevolgen voor de andere gemeenten worden in beeld gebracht.
4. uitgangspunten voor uittreding:
   a. de uittredende gemeente draagt alle kosten, onder aftrek van eventuele baten, die gedurende 5 jaren het rechtstreekse gevolg zijn van de uittreding;
   b. de kosten voor de werkzaamheden aan het uittredingsplan komen voor rekening van het college dat voornemens is uit te treden;
5. het concept-uittredingsplan wordt om een reactie voorgelegd aan de gemeente, die wil uittreden. Na ontvangst daarvan stelt het algemeen bestuur het uittredingsplan vast.
6. nadat het uittredingsplan is vastgesteld neemt de betrokken gemeente een definitief besluit over uittreding. Na een opzegtermijn van 1 jaar gaat de uittreding in op 1 januari van het volgende kalenderjaar. De financiële verplichtingen gaan dan ook in.

Toelichting

De wettelijke regels voor GGD en de veiligheidsregio wijzen aan welke gemeenten onder deze regio's vallen. Deze regionale samenwerking kent daarmee een verplichtend karakter. Uittreding op eigen initiatief is wettelijk gezien niet mogelijk. Echter, op het moment dat er wetswijzigingen optreden die gevolgen hebben voor de indeling van gemeenten binnen de regio's kan formele uittreding wel aan de orde zijn. Daarom is het noodzakelijk om, zoals de Wgr aangeeft, voorschriften op te nemen over uittreding voor het geval dit in de toekomst alsnog aan de orde is.

Met de wetswijziging van 2022 wordt verder verduidelijkt wat onder gevolgen moet worden verstaan. In elk geval moeten in de gemeenschappelijke regeling worden geregeld (dit kan niet doorgeschoven worden naar een overeenkomst of uittreedregeling):

- De voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden;
- De gevolgen voor het vermogen van het samenwerkingsverband;
- De gevolgen voor het vermogen van de deelnemende gemeenten (zowel de uittreder als de overblijvende gemeenten).

De vier GR-en in IJsselland hebben de voorgestelde uittreedregeling gebouwd rondom de nieuwe wettelijke regels.

Bijlage 3: Hoofdpunten en argumenten voor wijzigingsvoorstellen om de GR VRIJ up-to-date te maken

De laatste wijziging van de gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio IJsselland dateert van 2017. De veiligheidsregio onderzocht welke andere wijzigingen nodig zijn om de regeling up-to-date te maken en onderdeel te laten zijn van het aanpassingstraject. Daarbij is onderscheid gemaakt in inhoudelijke aanpassingen en in technische en/of tekstuele verbeteringen//actualiseringen.

Inhoudelijke aanpassingen

a. Artikel 7: Andere taken en bevoegdheden van VRIJ
   In lid 1 de tekst bij de letters b en c veranderen in
   b. het voeren van regie op de samenwerking en de versterking van een uniforme multidisciplinaire aanpak op het gebied van bevolkingszorg.
   c. het op verzoek adviseren van gemeenten over veiligheid van evenementen.

   Toelichting
   Het nieuwe punt b van lid 1 vloeit voort uit de evaluatie van de Wet Vr's. Landelijk is afgesproken, dat in de wet een regierol voor de veiligheidsregio zal worden vastgelegd voor bevolkingszorg en voor samenwerking en versterking van een uniforme multidisciplinaire aanpak daarbij. Dit betekent niet dat de veiligheidsregio verantwoordelijkheden overneemt van de colleges van B&W, maar samenwerking initieert binnen de hoofdstructuur van het stelsel crisisbeheersing en deze monitort en zo nodig signaleert. Landelijk is afgesproken, dat deze regierol wordt opgepakt voorafgaand aan de wetswijzing.

   De veiligheidsregio adviseert de gemeenten op verzoek over de veiligheid van evenementen. Dit gebeurt al jaren en wordt nu vermeld in lid 1, punt c.

b. Artikel 30: Inrichting ambtelijke organisatie en rechtspositie
   In lid b de woorden 'die ambtenaar zijn, alsmede van het personeel, werkzaam op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht' verwijderen. De nieuwe tekst wordt dan: het dagelijks bestuur regelt de rechtspositie van de medewerkers van de veiligheidsregio.

   Toelichting
   In het geval de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) van toepassing wordt op de veiligheidsregio's dient de gemeenschappelijke regeling te worden aangepast. Dit betreft met name technische aanpassingen. Concreet gaat het bij Veiligheidsregio IJsselland om de volgende bepalingen:
   1. Artikel 20: de toelichting noemt de wettelijke bevoegdheden van het dagelijks bestuur wat betreft ambtelijke organisatie en ambtenaren. Dit hoeft niet aangepast te worden. Als de wet wijzigt gelden de nieuwe regels direct voor de veiligheidsregio. Dat kan later in de toelichting worden verwerkt.
   2. Artikel 30: Lid a kan zo blijven want Veiligheidsregio IJsselland houdt een ambtelijke organisatie. In lid b kan worden volstaan met: het dagelijks bestuur regelt de rechtspositie van de medewerkers van de Veiligheidsregio. Op deze manier is de GR al voorbereid op

het eventueel van toepassing worden van de Wnra.

c. Artikel 31: Instructies
Conceptvoorstel is om dit artikel in te trekken.

Toelichting
Volgens artikel 31 stelt het algemeen bestuur instructies vast voor de secretaris, de commandant van de brandweer, de directeur publieke gezondheid en van de aangewezen coördinerend functionaris gemeenten. Bij de start van de veiligheidsregio is dat alleen gebeurd voor de coördinerend functionaris gemeenten.
Deze bepaling is niet meer nodig. Veiligheidsregio IJsselland beschikt nu over uitgebreide functieprofielen, ook voor de genoemde functies.

d. Artikel 33, lid 2: Begroting
Conceptvoorstel is om in lid 2 op te nemen, dat het algemeen bestuur besluiten tot wijziging van de begroting, die niet leiden tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage, niet om een zienswijze hoeft voor te leggen aan de raden. Het algemeen bestuur stelt de raden zo spoedig mogelijk na vaststelling op de hoogte van deze begrotingswijzigingen.

Toelichting
Artikel 35 Wgr geeft aan, dat de wettelijke procedureregels ook van toepassing zijn op besluiten tot wijziging van de begroting. Maar ook dat in de gemeenschappelijke regeling kan worden bepaald ten aanzien van welke categorieën begrotingswijzigingen hiervan kan worden afgeweken.
Tot nu toe gaan alle begrotingswijzigingen van de veiligheidsregio voor een zienswijze naar de raden, ook die waarbij sprake is van kleine en technische wijzigingen en die waarbij geen sprake is van gevolgen voor de gemeentelijke bijdragen. In de praktijk geven door Veiligheidsregio IJsselland voorgelegde begrotingswijzingen nauwelijks aanleiding om een zienswijze in te dienen. Toch geeft behandeling ervan de gemeenten en de GR-en veel werk. Doel is om deze hoeveelheid werk te beperken. Dat kan door in de gemeenschappelijke regeling op te nemen, dat besluiten tot wijziging van de begroting, die niet leiden tot een verhoging van de gemeentelijke bijdrage, niet om een zienswijze voorgelegd hoeven te worden aan de raden. Uitgangspunt daarbij is, dat de dienstverlening en uitvoering van taken op koers blijven.
Aan de raden worden dus altijd voorgelegd begrotingswijzigingen waarbij sprake is van verhoging van de gemeentelijke bijdrage.

e. Artikel 35 Jaarstukken
Conceptvoorstel is om lid 6 als volgt te wijzigen:
Het algemeen bestuur stelt de jaarstukken vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking hebben. Het dagelijks bestuur zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan gedeputeerde staten.

Toelichting
In de GR stond dat de jaarstukken voor 1 juli worden vastgesteld. Dit is lastig voor de vergaderplanning van het algemeen bestuur omdat de begroting door de nieuwe ziens-

wijzetermijn in de eerst helft van juli wordt vastgesteld. Door de datum van 1 juli los te laten kunnen de jaarstukken in dezelfde bijeenkomst van het AB worden vastgesteld als de begroting. Het college van Gedeputeerde Staten dienen de jaarrekening binnen twee weken na vaststelling maar uiterlijk 15 juli te ontvangen.

f. Nieuw artikel 35a Rekeningresultaat
Conceptvoorstel is om in dit nieuwe artikel vast te leggen, dat het algemeen bestuur beslist of een batig saldo van de jaarrekening:
   a. noodzakelijk is voor de gemeenschappelijke regeling en zal worden toegevoegd aan reserves; of
   b. geheel of gedeeltelijk aan de gemeenten zal worden uitgekeerd.
   Het algemeen bestuur beslist of een nadelig saldo van de jaarrekening geheel of gedeeltelijk ten laste van
      a. het volgende dienstjaar zal worden gebracht; of
      b. bestaande reserves zal worden gebracht; of
      c. de gemeenten zal worden gebracht.

Toelichting
In de GR VRIJ staan nu geen afspraken over de besluitvorming van het algemeen bestuur over het rekeningresultaat, dat wordt bepaald bij vaststelling van de jaarrekening. De financiële verordening geeft aan, dat het dagelijks bestuur de jaarstukken en het bestemmingsvoorstel van het rekeningresultaat ter vaststelling voorlegt aan het algemeen bestuur. Deze bepaling beoogt de bestaande praktijk met de besluitvorming van het algemeen bestuur over het rekeningresultaat vast te leggen.

<u>Technische en/of tekstuele verbeteringen/actualiseringen</u>

Algemeen
   a. Het woord 'Veiligheidsregio' in de hele GR vervangen door 'veiligheidsregio'.
   b. Het woord 'Wet gemeenschappelijke regelingen' in de hele GR afgekort als 'Wgr.'.
   c. De toelichting bij meerdere artikelen geactualiseerd met recente informatie.

Specifieke artikelen
   d. Artikel 3: tekst in overeenstemming brengen met de toelichting: voor 'commissies' invoegen: indien ingesteld.
   e. Artikel 6: toevoegen van Wet gemeenschappelijke regelingen en Omgevingswet. De Wgr noemt bevoegdheden om aan het rechtsverkeer deel te nemen. De Omgevingswet treeft op 1 januari 2024 in werking. Het op die wet gebaseerde Omgevingsbesluit zegt (artikel 4.33), dat veiligheidsregio's wettelijk adviseur zijn voor vergunningaanvragen voor bepaalde milieubelastende activiteiten.
   f. Artikel 6: verwijderen van de tijdelijke Wet Ambulancezorg. Deze is vervangen door de Wet ambulancevoorzieningen. De bevoegdheden van de veiligheidsregio staan nu in de Wet veiligheidsregio's.
   g. Artikel 6: opnemen van de meldkamerfunctie in de toelichting. Door wijziging van de Wet veiligheidsregio's zijn de veiligheidsregio's verantwoordelijk voor hun meldkamerfunctie (i.p.v. voor de hele meldkamer).
   h. Artikel 11: functie leidinggevende Politie veranderen in: districtschef van het district IJsselland van de Politie, directeur veiligheidsregio koppelen aan commandant

brandweer (dit ook in artikel 31), nieuwe term van regionaal militair commandant opnemen.

i. Artikel 33: in lid 1b wordt de nieuwe wettelijke termijn van 12 weken opgenomen, waarin de raden een zienswijze bij de begroting kunnen inbrengen. De leden 1c en 1d zijn overgenomen uit de Wgr. en geven aan wat het dagelijks bestuur moet doen met een zienswijze. In lid 1f is de nieuwe datum opgenomen, waarvoor het dagelijks bestuur de begroting moet toezenden aan gedeputeerde staten.
j. Artikel 35: in lid 4 is de nieuwe datum (30 april) opgenomen, waarvoor het dagelijks bestuur volgens de Wgr. de jaarstukken aan de raden moet zenden.
k. Artikel 36: verwijzen naar geldende Archiefwet.